

نشاط بر لبه پرتگاه

<"xml encoding="UTF-8?">

آنها می خواهند همه اضطراب، اندوه و تنهایی شان را با قرص های شادی تقسیم کنند. می خواهند شادی را ارزان به دست آورند؛ اما گاه هزینه های سنگینی را پرداخت می کنند که به قیمت زندگی شان تمام می شود. یک عارف هندی می گوید: «زندگی، موهبت بزرگی است که باید هر لحظه آن را جشن گرفت». این شادی را مطمئناً نمی شود با دستاوردهای کارخانه های مرگ ساز، به دست آورد.

شادی باید در قلب های ما باشد و این، راز بزرگی است. قرص اکس، نام تجاری ماده ای شیمیایی است؛ موسوم به اکستازی که نوع جدیدی از آمفتامین هاست؛ با نام علمی «متیل دی اوکسین متیل آمفی آمین»، با علامت اختصاری MDMA که در هر کشوری، با نام خاصی مورد استفاده قرار می گیرد.

این دارو، برای اولین بار، در اواسط دهه 80 م. از سوی شرکت آلمانی مرک و به منظور درمان برخی بیماری های خاص روانی به بازار عرضه شد.

بیشترین افرادی که این قرص را مورد استفاده قرار می دادند، سربازان آلمانی بودند که بر اثر جنگ دچار آسیب های روانی شدید شده بودند و از این طریق، در صدد فراموشی اثرات سوء و مخرب جنگ بودند؛ البته پزشکان به مرور زمان به اثرات منفی قرص های اکس پی بردند و تولید و توزیع آن ممنوع شد.

این داروی شیمیایی، امروزه با نام های خیابانی نظیر کریستال، یخ، سرعت (SPEED)، قرص عشق (LOVE PILL)، تمبر، اسید، اینترنت، هپی شن، پارتی، کلوب یا رقص شبانه در غرب، مورد استفاده گسترده قرار می گیرد و باعث ایجاد اختلالات شدید روانی، مثل کاهش سطح هشیاری، بیش فعالی جسمی، دندان قروچه، حرکات بی قرار و تحریک پذیری شدید، در فرد مصرف کننده می شود.

دکتر علم الهدایی، معاون اجتماعی سازمان بهزیستی، در خصوص شیوه دسترسی به این قرص ها می گوید: متأسفانه این ماده شیمیایی را که از روان گردان های قوی محسوب می شود به راحتی می توان تهیه و به سادگی مصرف کرد و همان طور که مثلاً اسکناس یا چک را جعل می کنند، می توان این قرص را به شکل غیرصنعتی ساخت.

وی خاطر نشان می کند که ساختن این قرص، به وسیله افراد معمولی در کشورهای غربی، بیشتر شایع است تا در کشور ما؛ البته این امکان وجود دارد که در کشور ما نیز افرادی مبادرت به ساختن چنین قرص هایی کنند. دکتر بزمی، روان شناس بالینی نیز در این خصوص می گوید: امروزه این مواد را به راحتی می توان در آزمایشگاه های مخفی ساخت و با توجه به قیمت ارزان، توزیع راحت و مصرف ساده آن، روز به روز، بر تعداد مصرف کنندگان آنها افزوده می شود.

این فرآورده، به شکل قرص های رنگی، کپسول، گرد و تزریق وریدی مورد استفاده قرار می گیرد و برخی جوانان نیز این قرص ها را خرد و دود می کنند.

این قرص ها بیشتر در میهمانی ها و پارتی های موسوم به اکس، مورد استفاده قرار می گیرند و به دلیل اثرات شادی بخش لحظه ای که همراه دارند، جوانان را به خود جذب می کنند.

از آن جا که شخص با مصرف این گونه قرص ها، وارد خلسه می شود و برای مدت بسیار کوتاهی غم و غصه های

خود را فراموش می کند و احساس سرمستی و شوق کاذب او را فرا می گیرد، بدون آن که متوجه خطرات بعدی مصرف این ماده باشد، خود را به آن عادت می دهد؛ در حالی که مصرف قرص اکس، برخلاف نظر برخی که می پندارند اعتیادآور نیست، به شدت اعتیادآور است و عوارض جدی و مخرب شدیدی دارد که جبران ناپذیر بوده، امکان درمان آنها کمتر وجود دارد.

اثرات مخرب و جبران ناپذیر

دکتر بزمی در ادامه می افزاید: اکستازی، اگر تزریق شود، باعث بروز بیش فعالی و شادی مخرب می شود؛ به نحوی که رفتارهای تهاجمی، خودکشی و دگرکشی را در فرد ایجاد می کند.

مصرف بسیار زیاد این دارو، حالاتی چون توهم و هذیان ایجاد می کند و بسیار کشنده است و سرانجام، موجب آسیب شدید مغزی در فرد مصرف کننده می شود.

مصرف تنها 2 قرص، می تواند منجر به شکل گیری نوعی افسردگی حاد شود و مصرف طولانی مدت این ماده، تغییرات مخربی در وضعیت شعوری و شناختی فرد می گذارد؛ تأثیراتی چون کاهش هشیاری و تمرکز، کاهش هوش و حافظه.

دکتر علم الهدایی نیز در خصوص اثرات مخرب این داروی خطرناک شیمیایی می گوید: این قرص، باعث بالابردن میزان دفع سربوتونین در مغز می شود و از آن جا که ماده شیمیایی سربوتونین در کنترل خلق و خو و برقراری تعادل روانی و اخلاقی فرد، نقش جدی دارد، در این افراد، ممکن است پس از گذشت 2 هفته، تمامی سربوتونین موجود تخلیه شود و این افراد، به همان میزان نیز کنترل رفتاری و تعادل روانی خود را از دست بدهند.

بیشترین تأثیر این قرص، بر روی سلول های مغزی بوده و ممکن است شخص برای همیشه هشیاری خود را از دست بدهد. از آن جا که با تخریب هر سلول مغزی، سلول دیگری جایگزین آن نمی شود، مصرف زیاد قرص اکس، موجب پوک شدن مغز می شود.

اگر چه در ابتدای مصرف، آثاری چون شادی، اعتماد به نفس و افزایش میزان ادراک، در فرد ایجاد می شود؛ اما پس از پایان اثر این ماده، عوارضی همچون اختلال در تمرکز، اضطراب، تحریک پذیری و توهم، هذیان گویی، افزایش حساسیت به نور، ضعف بینایی، جنون آتی، تشنج، خون ریزی داخلی، انجماد عضلانی، سکته قلبی و مغزی و نارسایی کبد و کلیه، در مصرف کننده ظاهر می شود.

لزوم پیش گیری و اطلاع رسانی

دکتر علم الهدایی درباره افراد مصرف کننده این قرص ها می گوید: متأسفانه در 3 تا 4 سال اخیر، بر تعداد افراد مصرف کننده این قرص ها روز به روز افزوده می شود؛ اما در کشورهای اروپایی و امریکایی و به طور کلی در کشورهای غربی، در سال های بین 93 تا 95م. اوج مصرف این قرص ها در میان جوانان و نوجوانان بود. وی در ادامه می افزاید: افراد مصرف کننده این داروی شیمیایی مخرب در کشور ما، اغلب جوانان 18 تا 25 ساله هستند.

متأسفانه در کشور ما تحقیقات میدانی اندکی در این باره صورت گرفته است؛ اما با توجه به مواردی که از سوی مراکز آسیب های اجتماعی و نیروهای انتظامی گزارش شده است، مصرف این قرص و مشتقات آن در کشور، روز

به روز در حال افزایش است و بیشترین شیوه ورود این قرص به کشور، از طریق مرزهای غربی (کردستان و عراق) یا از طریق مرزهای جنوبی - همچون کشور پاکستان - است.

دکتر علم الهدایی در ادامه می افزاید: با توجه به خطرات فراوان این ماده و افزایش مصرف بی رویه آن از سوی جوانان و نوجوانان، پیش گیری و اطلاع رسانی صحیح، کاری بسیار مهم و ضروری است.

همان گونه که در رسانه ها شاهد پخش برنامه های مفیدی در خصوص چگونگی ابتلا و مبارزه با بیماری ایدز هستیم، مسئولان باید به فکر باشند تا در قالب برنامه های آموزشی یا سریال های تلویزیونی، درباره اثرات مخرب و جبران ناپذیر مصرف قرص های اکستازی - که به مراتب می تواند از بیماری ایدز یا ابتلا به هر نوع اعتیاد خطرناک تر باشد - آموزش های لازم را به خانواده ها بدهند.

عوامل موثر در مصرف قرص اکس

دکتر نعیمه بزمی در این رابطه می گوید: به منظور برنامه ریزی و تعیین راه های مناسب و مؤثر در پیش گیری مصرف قرص اکس، نخست باید تمامی علل و عوامل مؤثر در شروع مصرف و اعتیاد به قرص را میان نوجوانان و جوانان شناخت؛ زیرا تمام این عوامل، در تعامل با یکدیگر بوده، سرانجام به سوء مصرف و سپس اعتیاد منجر می شود.

برای حل این بحران اجتماعی، باید نگرشی روشمند به مسئله اعتیاد داشته باشیم و عوامل مؤثر بر فرد، محیط فرد و عوامل اجتماعی را به صورت مجموعه ای ببینیم که بر یکدیگر تأثیر متقابل می گذارند.

عوامل مختلفی در مصرف قرص اکس موثر هستند که برخی عبارتند از: کنجکاو، سرکشی، تقلید از همسالان، فشار گروه همسالان، تمایل به کسب لذت مافوق تصور یا شادی، ناآگاهی یا ندانستن اثرات منفی استفاده از این قرص، اعتماد به نفس پایین، احساس حقارت و بی ارزشی و پرخاش گری شدید، موقعیت های مخاطره آمیز، مانند عدم توجه و محبت از سوی خانواده و والدین. مهم ترین علل و عوامل محیطی نیز وجود دوستان ناباب و دسترسی آسان و ارزان به این قرص هاست .

بیشتر افراد مصرف کننده، از نظر عاطفی نابالغ بوده و علایق سالم کمی دارند و انگیزه های نابالغ، آنان را به ارضای سریع و فوری غرایزشان سوق می دهد.

بحران فردی - اجتماعی

دکتر علم الهدایی می گوید: از آن جا که کشور ما کشوری جوان است، اهمیت و ضرورت پی گیری و تحقیق درباره پیش گیری های لازم درباره مصرف این قرص نیز از اهمیت زیادی برخوردار است.

از آن جا که کشورهای غربی همواره در صدد تخلیه جوانان و نوجوانان ما از فرهنگ اصیل خود هستند، به همین دلیل، یکی از مهم ترین مواردی که باید از سوی مسئولان امنیتی و قضایی کشور مورد توجه قرار گیرد، شیوه توزیع و راه های ورود این قرص به کشور است.

باید باندهای توزیع این ماده شیمیایی خطرناک و مشتقات آن، شناسایی شوند و از مرزهای کشور، به خوبی مراقبت شود. متأسفانه چندی پیش شاهد ورود نمونه های دیگری از این ماده شیمیایی بودیم که به صورت آدامس ها و شکلات های خوش آب و رنگ، از مرزهای جنوبی وارد کشور شده اند؛ البته راه برخی از این کاروان

های قاچاق بسته شده است؛ ولی هنوز احتیاج به مراقبت بیش از پیش احساس می شود. از سوی دیگر، از آن جا که افراد مصرف کننده این قرص ها، بیشتر جوانان و نوجوانان هستند و از آن جا که این دوران، یکی از مخاطره آمیزترین دوره های زندگی هر انسانی است، خانواده ها به عنوان مهم ترین و اولین بستر تربیتی کودکان و نوجوانان، نقش مؤثری در پیش گیری از این بحران رو به رشد اجتماعی دارند. به همین دلیل، باید از راه های درست و اصولی، میان خانواده ها فرهنگ سازی کرد و والدین را نسبت به کنترل وضعیت جوانان، حساس کرد و در این میان، لزوم اطلاع رسانی و آگاه سازی والدین، موضوعی مهم و ضروری است.

مهم ترین راهکارهای پیش گیری

دکتر نعیمه بزمی اظهار می دارد: مهم ترین راهکارهای پیش گیری از مصرف قرص اکس، عبارتند از:

1. اهمیت دادن به ارزش های اجتماعی، به جای ارزش های شخصی؛ زیرا بیشتر مصرف کنندگان این قرص ها، به ارزش های شخصی اهمیت می دهند و نه ارزش های اجتماعی.
2. افزایش حس مسئولیت فردی و کنترل خود؛ در بسیاری از موارد، افراد توانایی رد کردن تعارف اکس را ندارند و معتقدند که اگر در میهمانی ها و پارتی های شبانه، به آنها قرص اکس تعارف شود و آنها قبول نکنند، این موضوع، نشانه ضعف آنهاست؛ در حالی که باید به جوانان آگاهی داد که کاملاً برعکس است و رد کردن چنین تعارفاتی، نشانه قدرت کامل و توان شخصیتی و هویتی فرد است.
3. افزایش مهارت های زندگی، همچون مهارت تصمیم گیری، حل مسئله و ارتباطات اجتماعی.
4. ارزش سلامت فردی؛ جوانان فکر می کنند که چون جوان هستند، آسیب نمی بینند و مقاوم هستند؛ پس خیلی راحت به مصرف قرص اکس تن می دهند؛ در صورتی که باید در نظر داشته باشند که مصرف این ماده شیمیایی خطرناک، می تواند چنان اثرات سوئی بر سلامت جسم و روانشان بگذارد که دیگر تا آخر عمرشان جبران آن امکان پذیر نباشد.
5. تقویت فعالیت های جایگزین، به جای مصرف قرص اکس، برای ارضای نیازهای روانی و اجتماعی جوانان و نوجوانان.
6. اهمیت به این موضوع بسیار مهم که قرص اکس، اعتیادآور است؛ به ویژه اعتیاد روانی.